

УДК 378.4((497.5):80(=161.2]):001.892(477)
С.Павлюк(06)

Євген ПАЦЕНКО

ХОРВАТСЬКИЙ НАПРЯМ СТЕПАНА ПАВЛЮКА

Висвітлюється тісна наукова співпраця кафедри української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету (Хорватія) з Інститутом народознавства НАН України. Визначна роль у спільних проектах наукових розробок цих двох інституцій відводиться академіку Степану Павлюку, директору Інституту народознавства НАН України.

Ключові слова: сучасна хорватська україністика, українсько-хорватська конференція, Інститут народознавства НАН України, академік Степан Павлюк.

Історична доля Хорватії значною мірою близька до України, в першу чергу прагненням до незалежності, що віками було ідеалом духовної культури наших народів. Віддалена від України кількома сотнями кілометрів, Хорватія завжди була присутньою в Україні усвідомленням спорідненості. Не випадково, що саме Україна була першою країною-членом ООН, яка визнала незалежність Республіки Хорватія 11 грудня 1991 року, тобто до визнання з боку Святого Престолу (13 січня 1992 р.) або країн Європейського Союзу (15 січня 1992 р.) та інших. У знак вдячності, у Загребі, серед вулиць, названих на честь країн, що першими підтримали хорватську самостійність, фігурує і вулиця України, а на ній — погруддя Тараса Шевченка. Доцільно згадати і про пам'ятник Івану Франку, поставлений посольством України з нагоди 155-ї річниці народження письменника, у містечку Липик, де Іван Франко був на лікуванні в 1908 році. Наступного, 1909 року, він перебував у містечку Ловран, що біля Опатії, відзначення чого пам'ятною дошкою очікує на втілення. Письменник їздив по країні, громадянином якої був і сам — в Австро-Угорщині, яка, попри імперські тенденції, як догма імперій, залишила виразний слід в культурному профілі і Хорватії, і Західної України. Перебування в кордонах однієї країни було ще одним каналом невинних міжнаціональних українсько-хорватських комунікацій. Вони сягають історичних глибин, деяких наука ще не досягнула через глибоку віддаленість подій. Це стосується і проблеми етногенезу, що, безумовно, відбувався у динамічних процесах прадавніх міграцій між просторами сучасних України і Хорватії. Уявлення про певну спільність, географічну причетність українських просторів до хорватського етногенезу існують в академічній науці з часів її виникнення і подальшого розвитку, іноді виявляються на громадянському рівні, в заявах причетності українців до хорватів у формі апології білохорватства, як прояв взаємності.

Українська наука, як і хорватська, повинна поступовим, систематичним аналізом виявити елементи, факти, процеси українсько-хорватських комунікацій на контактному, порівняльному, типологічному та інших рівнях, що має здійснюватися у співробітництві науковців обох країн. Керуючись такими прагненнями, кафедра української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету прагне пов'язати вчених у налагодженні контактів, для розробки і втілення спільних проектів дослідження. Втіленню задуму сприяє зустрічна течія з українського боку, одним з виявів чого стала і перша українсько-хорватська кон-

ференція «Етногенез хорватів і Україна», започаткована і реалізована 2011 року саме завдяки взаємній зацікавленості сторін, де з українського боку особлива заслуга голови Бойківського етнологічного товариства Любомира Сікори [1]. Налагоджені контакти у подальшому процесі розвитку привели до головного осередку академічної науки в галузі етнології Західної України — Інституту народознавства НАН України на чолі з академіком Степаном Павлуком. Хорватська група вчених з Загребського університету, Інституту етнології в Загребі та інших установ, що брали участь у зазначеній конференції в Дрогобичі, мала нагоду і задоволення відвідати Інститут, ознайомитися з науковцями і отримати щирі дари — праці співробітників установи — все завдяки гостинності академіка Степана Павлука, організаційним зусиллям Любомира Сікори. Розмова з керівником і колективом відкривала низку перспективних напрямів дослідження, збагачувала отриманими працями вчених Інституту народознавства, в якому згуртовано фахівців широкого кола, продуктивних і потрібних у порівняльному вивченні основ українсько-хорватського спілкування, у першу чергу — традиційної культури. Знайомство перетворилося у співробітництво, плідне й колегіальне, окреслило ряд тематичних блоків, що повинно перетворитися у хорватський напрям діяльності Інституту. Важливо зазначити, що співпраця не обмежується лише науковими темами, має різноманітні вирази культурологічного, громадянського, суспільно-політичного змісту, що в цілому відображає характер особистості Степана Павлука, вченого, організатора, людини. Відзначимо деякі з цих напрямів.

Один з головних — вивчення українсько-хорватських зв'язків, які розгалужуються в низці тем, аспектів. Проблема етногенетичних взаємин залишається актуальною, що вимагає послідовного і тривалого дослідження. Саме Інститут народознавства залишається головним партнером в організації проекту, який потребує ангажування вчених широкого спектру в міждисциплінарному вивченні проблеми. Один з важливих етапів — ознайомлення обох сторін з матеріалом, який би відкривав простір для порівнянь. В силу причин історико-політичного змісту, югославістика, а відтак і хорватистика, не мали відповідного наукового статусу в радянській, отже й українській славістиці, яка за умов ідеологізації науки мала функцію політично-пропагандистського фактору. Радянсько-

югославський конфлікт 1948 року надовго загальмував розвиток південнослов'янського напрямку української славістики. Через відсутність співробітництва з тодішніми югославськими науковими установами уявлення про традиційну культуру Хорватії або України з обох сторін були незначними, а компетентних фахівців не вистачало. Доцільно відзначити, що засновником українознавства в Хорватії вважаємо барокового полігистера XVII століття Юрая Крижанича, який під впливом українських уніатів у Римі сформував проект європейського християнського союзу, сподіваючись зацікавити цим московського царя. Проте останній відрядив вченого українофіла до Сибіру, де представник хорватського барокового славізму перебував 15 років, написавши там на матеріалі *Грамматики Смотрицького* мовознавчі праці, часто згадуючи Україну у творі, відомому як «Політика». Концепція прогресу в слов'янських культурах, у баченні хорватського полігистера, засновувалася значною мірою на тодішньому українському матеріалі. Україна в XVII столітті була головним репрезентантом східнослов'янського простору, який представляли численні унії, що, зокрема, ілюструють й тексти тодішньою українською мовою в багатьох репрезентативних збірниках барокової Європи, що, на жаль залишається недостатньо вивченим з українського боку [5]. Історія славістики засвідчує, що хорватська україністика має давні витоки, попри імперські умови розвитку науки.

Активізація діяльності сучасної хорватської україністики спрямована, зокрема, на систематичне ознайомлення з українським матеріалом, що реалізується і в публікації книг бібліотеки *Ucrainiana Croatica*, яка виходить при Кафедрі української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету, за підтримки наукових, громадських організацій. З 2008 року, коли вийшла перша книга бібліотеки, яка висвітлювала геноцидний злочин над українським народом, Голодомор, до кінця 2017 року опубліковано 15 книг. У підготовці до друку перебуває ще низка проектів, якими до кінця 2018 року, коли хорватська кафедральна україністика відзначатиме 20-ту річницю заснування, очікується, що бібліотека нараховуватиме 20 книг.

У межах бібліотеки *Ucrainiana Croatica* реалізується проект *Шлях по Україні* як ознайомлення з регіонами України на матеріалі наукових праць українських дослідників у перекладах студентами-дипломниками від-

ділення україністика Філософського факультету Загребського університету. Книги публікуються за підтримки факультету, громадських установ, зокрема й товариства Хорватсько-українського співробітництва (ХОРУС), що функціонує при кафедрі україністики і отримує фінансову допомогу від Міністерства закордонних справ Хорватії. З самого початку реалізації проєкту відбувалося співробітництво з академіком Степаном Павлюком. Перша книга на шляху Україною представляла Закарпаття з висвітленням історичних, політичних, культурологічних та інших аспектів регіону. Етнографічний матеріал представлено, за порадами акад. С. Павлюка, який є і одним з рецензентів збірника, перекладами праць М. Тиводара, мовознавчий — працями П. Чучки, В. Німчука, інших авторів. Одна з актуальних тем — політичне русинство становить аналогію з подібними маніпуляціями хорватської меншини у Воєводині, де мешкають хорвати-буневці. Показово, що книга, опублікована 2013 року, вдруге перевидана 2017 року саме у Сербії, у Воєводині, силами Союзу русинів-українців Сербії [9]. Наступна книга представляла *Українські Карпати* — добіркою перекладів окремих праць з видання Інституту народознавства НАН України *Етногенез та етнічна історія Українських Карпат* (Львів, 1999). Переклад вперше ознайомлював з важливими для хорватських науковців працями українських вчених, що становить інтерес у порівнянні з хорватським матеріалом. У першу чергу представлено результати вивчення в галузі етногенезу, археології, етнології, антропології з перспективою розширення компаративного простору. На 550-ти сторінках книги текстів, перекладених студентами україністики, хорватські науковці дізнавалися про методи, результати досліджень, збагачуючи знання про регіон, з яким гіпотетично класична наука пов'язувала можливість одного з етногенетичних витоків населення Хорватії [8].

Продовження показу західноукраїнського простору привело до книги про Галичину. В хорватському суспільстві щодо цієї назви була парадоксальна ситуація: назва досить присутня у свідомості — завдяки однойменній драмі *Galicija* (1922) відомого письменника Мирослава Крлежи (1893—1981), який перебував на фронтах Галичини у Першій світовій війні і присвятив цій темі твори, що вважаються кращими в європейській антивоєнній літературі. З причин гальмування українсько-хорватських відносин радянським режимом, що замовчував історичні факти часів війни, через

специфічний статус регіону в радянській системі уявлення про Галичину в Хорватії поступово вгасало, вона ідентифікувалася з іншими країнами, аж до Іспанії. Хорватська україністика представила Галичину виданням перекладів праць вчених, найбільше зі Львова, але й інших країн, зокрема відображенням міграцій галичан в період з кінця ХІХ — поч. ХХ століття на землі тодішньої Югославії, що нині представляють українську діаспору, зокрема у Боснії. У п'яти розділах книги обсягом у пів тисячі сторінок зроблено спробу висвітити окремі аспекти, що мають інтерес і для хорватської аудиторії. Це, зокрема, стосується і визвольних змагань у роки Другої світової війни та інших історичних періодів. Попри усі труднощі, які виникають у прагненні висвітити тему, Галичина вперше в Хорватії була презентована книгою, що вказувала на український зміст поняття, що наголошено у назві. Збірник праць готувався у тісному співробітництві з науковими установами Західної України, іншими науковими осередками, зокрема і з академіком Степаном Павлюком, який виступив і рецензентом видання [7]. Продовження презентації Галичини реалізоване публікацією книги про Прикарпаття, матеріали до якої готувалися у співробітництві з Прикарпатським університетом ім. В. Стефаніка, а серед рецензентів видання — і традиційний партнер співробітництва акад. С. Павлюк [6]. Наступна книга присвячена Буковині, представлена історичними виданнями української еміграції, також працями вчених Чернівецького університету ім. О. Федьковича, у перекладі студентами п'ятого курсу загребської україністики [3]. У перспективі бібліотеки *Ucrainiana Croatica* — підготовлені до видання книги перекладів про Крим (на матеріалі публікацій Інституту історії НАН України), також про Донеччину. У співробітництві і завдяки всебічній підтримці Степана Павлюка, інших дослідників і установ, готуються переклади праць до книги про Українську Греко-Католицьку Церкву. Плануються інші видання, зокрема про Волинь, про давні карпатські святилища, вихід яких очікується з нагоди 20-річчя Кафедра української мови і літератури Філософського факультету Загребського університету. Слід зазначити, що опубліковані переклади, як правило, отримували відгук у часописі *Народознавчі зошити*, про що інформовані студенти, і що має відповідну дидактичну функцію, свідчить про повагу до праці студентів україністики. Така коректність з боку Інституту народознавства є важливою

для студентів, оскільки далеко не всі і не завжди відгукуються на здійснені видання.

Особливу увагу хорватської громадськості привертає тема перебування хорватських військових на Східному фронті в роки Першої світової війни, відзначення початку і закінчення якої дало поштовх для пошуків слідів перебування, поховань хорватських вояків на українських землях. В ході війни хорватський контингент перебував у складі австро-угорського війська, але часом уявлення про хорватську складову того війська вгасало. Люди в Хорватії зберігали пам'ять про загиблих, зниклих без вісті і похованих на землях, яку узагальнено називають Галичиною (хорв. Galicija), хоча фронт тягнувся від Пруссії, через Волинь, Галичину, Карпати до Буковини. На цих теренах було чимало поховань, які з часом забувалися, але деякі й збереглися. Саме завдяки приїзду згаданої групи хорватських вчених до Львова, де їх люб'язно прийняв в своєму кабінеті академік Степан Павлюк і познайомив з запрошеними українськими науковцями, стало відомо, зі слів професора Миколи Литвина, директора Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича, про існування на Прикарпатті цвинтаря хорватських вояків з Першої світової. Тривалі пошуки, налагоджене співробітництво з професором Прикарпатського університету Василем Марчуком, при підтримці М. Литвина, привели до відкриття збереженого кладовища з пам'ятником, текстом на ньому хорватською мовою — про загиблих вояків, яких змалював у своїх творах учасник боїв Мирослав Крлежа [2]. Відомість про це була справжньою сенсацією в хорватському суспільстві, адже вперше після 100 років забуття стало відомо про збережене кладовище хорватів. Хорватські ЗМІ — академічні, популярні, на телебаченні, радіо повідомляли про це. До кафедри україністики в загребському університеті приходили, зверталися люди, не лише похилого віку, але й молодшого, які сподівалися знайти поховання своїх рідних. З часом, завдяки опублікованим матеріалам, кладовище у селі Глибівка Богородчанського району Івано-Франківської області відновлено зусиллями групи пошуковців з Загреба. Віднайдені імена похованих вояків, реставровано збережений пам'ятник хорватам. Пошуки поширилися на Буковину, де в селі Добринівці, де був пам'ятник і великий цвинтар, який помилково позначався як пам'ятник у селі Кулачківці на Івано-Франківщині, також відновлено. Наступний етап — відзначення меморіальними дошками історичної пам'яті

про хорватів, що загинули, разом з українськими вояками, у відсічі російському війську. Таку дошку задумано встановити і у Львові. І знову на допомогу прийшов Степан Павлюк наданням організаційної, правової підтримки у втіленні задуму.

Тема війни і хорватів на західноукраїнських землях має й етнографічне значення. Хорватські офіцери зробили чимало фотографій з життя українських сіл на Прикарпатті і в Буковині. Кілька сотень фотографій, що зберігаються в Хорватському державному архіві Загреба дають важливі свідчення про життя, побут, вбрання тамтешнього селянства, що становить цінність і для української етнології. Майже століття цей фонд був не ідентифікований через позначення локацій, поданих у німецькій чи польській мовах. Виявлені фотографії з розшифруванням текстів опубліковані в книзі, яка вперше показувала сліди хорватських вояків на Східному фронті. Відзначено свідчення про дружнє ставлення хорватських військових до українського селянства, допомогу родинам, дітям, повагу до сакральних об'єктів та інше [4]. Опубліковані фотографії задумано представити окремою виставкою у Львові, Івано-Франківську, Чернівцях з передачею Інституту народознавства НАН України як фонд свідчень про західноукраїнське село в роки війни, що також здійснюватиметься у співробітництві з Інститутом народознавства НАН України у Львові. Першу виставку фотографій, які представляли хорватських військових на Східному фронті, уже було проведено.

Це одна тема, показова і значна, як вираз співробітництва з Інститутом та її керівником, — тема презентації України в світі мовою історії музичного мистецтва. Саме завдяки налагодженому співробітництву втілено проект, який має міжнародне значення, одним з осередків реалізації якого є саме Інститут народознавства НАН України. Саме тут знайшла розуміння, підтримку і втілення ідея представити Україну, її культуру, історію — розповіддю про її музичні досягнення. Автор розповіді — Кшиштоф Верніцькі, культуролог, фахівець в галузі музичної культури, великий друг України. Знайомство з К. Верніцьким відбулося у Римі, де живе і працює славіст, університетський викладач, автор музичних програм на радіо в Римі і Кельні. Україна, що стала незалежною, привертала увагу дослідника багатою музичною культурою, що привело його до Києва, де він збирав матеріали і готував радіопередачі про українську музику. Велика популярність

у слухачів дала підставу порадити автору опублікувати зібраний матеріал у вигляді книги, яка, згідно з сучасними засобами комунікації, стала аудіокнигою. У співробітництві з італійсько-польським музикознавцем розроблено концепцію, пафос якої у представленні України в історичному розвитку музики з досягненнями європейського рівня. Розповідь про український культурний розвиток засновувався на осмисленні епох, постатей, роль яких виходить за національні межі, мала універсальне, загальноєвропейське значення. Серед таких в історичній вертикалі є культура дохристиянського періоду, що відгукується в різних формах свідчень про духовний світ міфологічного змісту.

Українське середньовіччя становить могутню державницьку формацію з величними виявами візантійської традиції на просторі Руської землі (Нестор), де Русь-Україна впливала не лише на розвиток, культурне збагачення сусідніх племен, які з часом стали основою народності сусідніх Білорусі і Московії, але й розвивали динамічні зв'язки з європейським простором, кульмінацією чого були часи Ярослава Мудрого і Данила Галицького. Музична реконструкція тих часів відображена в українській музиці пізніших часів. Ренесансні елементи проникають на простір України, незважаючи на складні умови розвитку, хоча відродження народу здійснюється в ренесансній епоху відродження української мілітантності, що завжди була домінантною української історії — від середньовічних військових дружин до їх виразу у формі козацтва. Бароко, як виразно католицький феномен, проникає в українське середовище, завдяки церковній унії 1596 року, коли на просторі візантійської церкви Україна була єдиною, що пішла на контакт з католицькою культурою. І унії, і опоненти унії не відмовлялися від європейської культури католицького походження, що призвело до виникнення українського бароко як синтезу візантійської і римської традиції, які проростали на ґрунті національної традиції, багатой народною культурою. Українське бароко виникало як вираз традиційного проєвропеїзму, як друга хвиля відродження, після падіння українського середньовіччя через монголо-татарську інвазію. Українське бароко мало функцію нового відродження, в якому середньовічний шар підтверджував національну належність середньовіччя українській історії. Завдяки українському посередництву відбувалося залучення католицької культури до православної. За-

хідноєвропейська культура поширювалася на східний простір, де саме Україна виступає фактором збагачення традиції, що перебували в занепаді (Московія XVII ст., серби у Воєводині у XVIII ст.) шляхом переосмислення надбань католицького походження. Гуманістична спрямованість української культури підтверджується упродовж XVIII століття, коли Україна виступає у ролі культури-донора, що віддає свої таланти сусідній державності, російській, яка поступовим зростанням вампірично живиться українськими силами. Бароковий зміст у російському Петербурзі створювався українськими талантами. Наступна доба романтизму вражає багатством, витонченістю музичного репертуару України, що і надалі виступає складовою загальноєвропейського культурного простору. Україна постаттю Шевченка засвідчила свою життєвість і незламність. Друга половина XIX століття, сповнена осканженості антиукраїнізму, проте імперська репресивність не спроможна підкорити український національний опір, в якому особливе значення й діячів культури західноукраїнських земель. Попри спроби імперської пропаганди представити Україну провінційним додатком імперії, український модерн на межі століть, а потім і авангард, знову підтверджує приналежність української культури до загальноєвропейського культурного простору. Наступні тоталітарні режими, російсько-советський і німецько-нацистський, осканженістю антиукраїнізму нищили, гальмували, деформували розвиток української культури, але й за умов соцреалістичного корсету українська культура спромоглася дати визначні результати, які проривалися в періоди кожного нового відродження за короткий час шістдесятництва, дисидентського опору тоталітаризму. Падіння радянського конгломерату, незалежність України відкрило простір для нових виразів національного відродження, величними символами яких стали Помаранчева революція, Майдан і що триває у відсічі агресору з його підступною гібридною війною.

Зазначений історичний стрижень розвитку української культури формувалася, обговорювалася у Хорватії на зустрічах і співробітництві з Кшиштофом Верніцкі. Вчений поставився до завдання музичної презентації України в Європі і світі з великою відповідальністю, компетентністю, що здійснювалася у контактах з українськими фахівцями, наповнювала-

ся багатим матеріалом музичних ілюстрацій — від фольклору, церковного мистецтва до авангарду і рок-музики. В результаті, у Дюссельдорфі з'явилося перше видання аудіокниги — німецькою мовою під назвою *Ukraine hin und zuruck. Eine musikalische Reise. Zusammengestellt, kommentiert und vorgetragen von Krzysztof Wiernicki*. Презентація відбулася в Києві з ідеєю підготувати українське видання показу України італійсько-німецько-польським автором. Проте подібні ідеї, на жаль, не знайшли розуміння в тамтешньому середовищі. Тому було прийнято рішення поїхати до Львова і ознайомити з проектом Степана Павлюка. Рішення було вірним: Степан Павлюк не лише вислухав, перейнявся задумом, але й став безпосереднім співробітником проекту. Так створено групу, що працювала над інтернаціоналізацією проекту. Саме у Львові, за підтримки Степана Павлюка, було створене польське видання аудіокниги, збагаченої новим, особливо львівським матеріалом. Підготовлено у Львові і Римі, реалізовано у Польщі польськомовне видання презентації України як складової європейської культури стало наступним значним кроком співробітництва. З часом підготовлено і зроблено італійське видання, яке отримало дві редакції, де друга здійснена за участю Української Греко-Католицької Церкви у Римі. Триває підготовка до друку хорватського видання. Технічна база, фахові консультації, запис, дизайн, друк — ці та інші важливі складові окремих видань повністю або частково здійснені у Львові — завдяки всебічній підтримці Степана Павлюка.

Зазначені аспекти співробітництва засвідчують перспективність, плідність задумів, якщо вони мають адекватне розуміння і підтримку. Таке можливе, коли існує відповідна свідомість, людяність, великодушність та інші особливості, притаманні українській інтелігенції. Таким є Степан Павлюк — людина, вчений, організатор.

1. Етногенеза хорватів і Україна. Матеріали міжнародної наукової конференції 11—12 грудня 2011 року. — Дрогобич ; Трускавець, 2013.
2. *Крлежа Мирослав*. Хорватський бог Марс / Мирослав Крлежа ; переклав із хорватської Семен Панько. — Київ : Дніпро, 1981.
3. Буковина. Буковина (prijevodi s ukrajinskoga) / priredili Jevgenij Paščenko i Tetyana Fuderer // Knjižnica Ucrainiana Croatica, knjiga 15. — Zagreb : Hrvatsko-ukrajinsko

4. *Paščenko Jevgenij*. Hrvatski grobovi 1914—1918. Karpati, Galicija, Bukovina / Jevgenij Paščenko. — Zagreb : Hrvatski državni arhiv, 2016. — 210 s.
5. *Paščenko Jevgenij*. Juraj Križanić i Ukrajina. Graditelji europske kršćanske unije / Jevgenij Paščenko. — Zagreb : Matica hrvatska, 2015.
6. Prikarpatka Galicija (prijevodi s ukrajinskoga) / priredili Jevgenij Paščenko i Tetyana Fuderer // Knjižnica Ucrainiana Croatica, knjiga 14. — Zagreb : Katedra za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2017, — 300 s.
7. Ukrajinska Galicija (prijevodi s ukrajinskoga) / uredio Jevgenij Paščenko // Knjižnica Ucrainiana Croatica, knjiga 12. — Zagreb : Katedra za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2014. — 570 s.
8. Ukrajinski Karpati. Etnogeneza-arheologija-etnologija. Zbornik radova (prijevod s ukrajinskoga) / priredio Jevgenij Paščenko // Knjižnica Ucrainiana Croatica, knjiga 11. — Zagreb : Katedra za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2014. — 420 s.
9. Zakarpats'ka Ukrajina: povijest — tradicija — identitet / priredio Jevgenij Paščenko // Udruga hrvatskih ukrajinista, 2013. Сербське видання: Zakarpats'ka Ukrajina. — Novi Sad, 2017.

Yevhen Pashchenko

CROATIAN COURSE OF STEPAN PAVLIUK

Close scientific cooperation of the Department of Ukrainian Language and Literature at the Faculty of Philosophy of Zagreb University (Croatia) with the Institute of Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine is highlighted. An outstanding role in joint projects of scientific development of these two institutions is given to Academician Stepan Pavliuk, Director of the Institute of Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Keywords: modern Croatian Ukrainian Studies, Ukrainian-Croatian Conference, Institute of Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine, academician Stepan Pavliuk.

Евгэн Пащенко

ХОРВАТСКОЕ НАПРАВЛЕНИЕ СТЕПАНА ПАВЛЮКА

Освещается тесное научное сотрудничество кафедры украинского языка и литературы Философского факультета Загребского университета (Хорватия) с Институтом народоведения НАН Украины. Выдающаяся роль в совместных проектах научных разработок этих двух институций отводится академику Степану Павлюку, директору Института народоведения НАН Украины.

Ключевые слова: современная хорватская украинистика, украинско-хорватская конференция, Институт народоведения НАН Украины, академик Степан Павлюк.